

BISERICA și SCOALA.

Foaie bisericească școlastică, literară și economică.

Apare odată în săptămână : **DUMINECA.**

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria :
Pe un an 10 cor. — pe $\frac{1}{2}$ an 5 cor.
Pentru România și străinătate :
Pe un an 14 fr. : pe jumătate an 7 fr.

PREȚUL INSERTIUNILOR :

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 6 cor.; până la 200 cuvinte
8 cor.; și mai sus 10 cor. v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacțiunei

„BISERICA și ȘCOALA“

Ear banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

Nr. 380/1903

Circular

către toate oficiile protopresbiterale și parohiale
din districtul Consistorului gr.-ort. român din Arad.

După-ce la Dumineca Tomii din a. c. espiră
al unsprezecelea period din viața noastră sinodală
și astfel înceată și mandatul deputaților sinodali
aleși la 1900, precum și a celor aleși în decursul
acestui period, urmează să se facă acum alegeri
noue de deputați la Sinodul nostru eparchial pe
al doisprezecelea period de trei ani, adecă pe
anii 1903, 1904 și 1905. Pentru efeptuirea a-
cestor alegeri dispunem următoarele :

I. *Cercurile electorale* dimpreună cu comu-
nele aparținătoare lor sunt următoarele :

1. *Cercul Aradului* cu 16 comune și anume : Arad,
Arad-Gaiu, Batania (cu filia Dombegi), Budapesta, Cia-
nadul-maghiar, Cicir, Micălaça (cu filiile Fakert, Szent-
leányfalva și Ujpanát), Măndruloc (cu filia Glogovaț),
Nădlac, Peșca-Română (cu filia Peșca-Maghiară), Sâmbă-
teni, Semlac, Șeitin, Tornia, Senteș, H. M. Vásárhely (cu
filiile Totcomloș, Ambrosfalva și Alberti).

2. *Cercul Radnei* cu 37 comune și anume: Baia,
Bătuța, Bêrzava, Căpruța, Cladova, Corbești, Conop,
Cuiășiu, Cuvin, Dumbrăvița, Govoșdia, Ghioroc, Giu-
lița, Groși, Halaliș, Ilteu, Lupești, Milova, Miniș, Mo-
noristia, Odvoș, Obêrșia, Paulișiu, Pêrnești, Petriș,
Radna, Roșia, Seliște, Șoimoș, Slatina, Soroșag, So-
vêrșin, Timișești, Toc, Totvărădia, Troiaș și Vinești.

3. *Cercul Giula* cu 12 comune și anume: Bichiș,
Chitighaz, Ciaba Curtici, Giula-Germană, Giula-Maghiară,
Giula-Varșand, Macia, Otlaca, Pil, Siclău și Socodor.

4. *Cercul Chișineului* cu 12 comune și anume:
Chișineu, Cinteiu, Erdeiș, Mișca, Nădab, Șimand,
Sintea, Apateu, Berechiu, Șepreș, Talpoș și Vădas.

5. *Cercul Șiria* cu 16 comune și anume: Agriș,
Arăneag, Cherechiu, Covăsinț, Comlăuș, Curtacher,

Drauț, Dud, Galșa, Măderat, Musca, Pâncota, Sinitea,
Șiria, Têrnova și F.-Vârșand.

6. *Cercul Ienopolea* cu 11 comune și anume: Bocsig,
Cermeiu, Ienopolea, Iermata, Mănerău, Moroda, Rêpsig,
Seleușul-Cigherel, Șicula, Șomoscheș și Zărând.

7. *Cercul Buteni* cu 43 comune și anume: Aldești,
Almaș, Berindia, Bêrsa, Bontăști Buteni, Bodești, Bu-
hani, Cavnă, Căcărău, Chisindia, Chertiș, Cil, Cociuba,
Cuiedi, Dezna, Dieci, Donceni, Govoșdia, Hodiș, Ignești,
Iarcoș, Laz, Luguzeu, Miniad, Măneasa, Mustești, Na-
dalbești, Nadăș, Neagra, Păiușeni, Prăjești, Ravna, Re-
vetiș, Roșia, B.-Șebeș, Selăgeni, Șilindia, Susani, Sla-
tina, Tauț, Voivodeni și Văsoia.

8. *Cercul Hălmașului* cu 62 comune și anume :
Aciua, Aciuța, Baldovini, Bănești, Basarabasa, Bodești,
Brotuna, Brusturi, Budești, Căzânești, Ciuci, Ciungani,
Cristești, Crocna, Dumbrava, Finiș (cu filia Valea-Mare),
Gurahonț, Groși, Guravale, Hălmașiu (cu filia Lescioara),
Hălmașel, Holtmezis, Hontășor, Ionești, Iosași, Iosășel
(cu filia Baltele), Lazuri, Leasa, Leant, Lunșoara, Mă-
gulicia, Mădrigești, Mermești, Ociu, Ocișor, Obêrșia (cu
filia Dobroți-Têrnavița), Pleșcuța, Prevăleni, Poiana, Po-
ienar, Rișculița, Rostoci, Saturău, Secaș, Sêrbi, Steia,
Strimba, Șoimuș-Buceava, Talagiu, Têrnava, Têrmure,
Tisa, Tohești, Tomești, Tiulești, Valea-Mare, Vața-de-sus,
Vața-de-jos, Voșdoci, Vidra, Zeldiș, Zimbru (cu filia
Dulcele și Brusturești).

9. *Cercul Birchiș* cu 31 comune și anume: Bata,
Bacamezeu, Birchiș, Bulza, Capolnaș, Căprioara, Groși,
Ostrov, Ohaba-sêrbească, Pojoga, Sêlciva, Spata, Têla,
Valea-mare, Vereșmort, Bara, Bunea, Cladova, Cutina,
Dobrești, Dubești, Iersnic, Lăpușnic, Leucușești, Mo-
noștur, Ohaba-lungă, Pădurani, Rădmănești, Răchita,
Remetea-luncă și Topla.

10. *Cercul Chiseteului* cu 20 comune și anume :
Babșa, Balinț, Belinț, Budinț, Chiseteu, Coșteiu-Mare,
Dragoști, Fadimac, Ficatar, Gruin (cu filia Prêul),
Hasiaș, Ictar, Jabar, Ohaba-Forgaciu, Paniova, Șușă-
noviț, Șuștra, Teeș, Têrgoviște, Topoloveț.

11. *Cercul Lipova* cu 23 comune și anume : Belo-
tinț, Bruznic, Buzad, Chelmac, Chesinț, Comiat,
Chizdia, Cuveșdia, Dorgoș, Labașinț, Lalașinț, Li-
pova, Petriș, Șiștaroveț, Ususeu, Zabalt, Brestoveț,
Checheș, Crivobara, Dubochi-Nadăș, Hodoș, Secaș și
Vișma.

12. *Cercul Vinga* cu 18 comune și anume: Bă-
răteaz, Bencecul-rom., Călăcea, Chinezu, Fenlac, Ho-
doni, Monoștor, Murani, (cu filia Pischia), Seceani, Se-
cusigiu (cu filia Munar), Vinga (cu filia Dreispitz), Ja-
dani, Alioș, Fibiș, Firighaz, Fiscuț, St.-Miclăușul-Mic,
Bodrogul-nou și vechiu, (cu fiilele Dealul-Vinga și Za-
derlac).

13. *Cercul Timișorii* cu 24 comune și anume:
Bazoș, Becicherecul-Mic, Beregsău, Bucoveț, Cerneteaz,
Chișoda, Fabricul-St.-George, Fabricul St. Ilie, Ghiroc,
Șag, Ghiroda, (cu filia Überland), Ianova, Izvin, Med-
veș, Mehala, Moșnița, Maierile vechi, Parța, Pobda,
Pustiniș, Remetea Timișană, St.-Andraș, St.-Mihaiul-
Român, Utvin (cu filia Sacalhaza).

14. *Cercul Banat-Comloș* cu 15 comune și anume:
B.-Comloș (cu filia Constanța), Beba-veche, Cianadul-
sârbesc, Checia-română, Chiș-Oros, Dugosello (Nereu),
Ecica-română, Iancahid (cu filia Clecu), Igrîș, Pesac,
Sân-Nicolaul-mare, Sarcea-rom., Toracul-Mare, Tora-
cul-mic și Vălcani.

II. Numele *comisarilor consistoriali*, denu-
miți conform §-ului 91 din Statutul-Organic, se
vede în dosul acestui circular sub A.) într'una
cu cercurile electorale și locurile centrale de
alegere, respective scrutinii.

III. Conducătorii oficiilor parohiale îngri-
jesc, ca Sinoadele parohiale extra-ordinare pen-
tru alegerea deputaților sinodali mireni să fie
convocate atât în matre, cât și în filii, cu 8 zile
mai înainte de alegere (§-ul 9 din Statutul-Organic).

În comunele cu mai mulți preoți conducă-
torul oficiului parochial se îndatorează a comu-
nica tuturor preoților din loc circularul de față,
având aceia să subscrie luarea la cunoștință a
celor dispuse prin acest circular.

IV. *Sinoadele parohiale extra-ordinare* pen-
tru alegerea deputaților mireni se vor ținea pre-
tutindeni *Duminecă în 9/22 Martie a. c.*

Abatere dela această regulă se admite nu-
mai pentru preoții cari au în administrare două
parohii, încât nu ar putea deschide și constitui
Sinodul extraordinar electoral în amândouă comu-
nele administrate de dânsii: la terminul mai sus
sătorit, pentru care cas în comuna administrată
provisor se va ținea Sinodul extraordinar electo-
ral în *Dumineca proximă, adevă în 16/29 Martie*
a. c., înțelegându-se dela sine, că acest Sinod și
aici trebuie convocat cu 8 zile mai înainte.

V. *Scrutiniul* alegerilor deputaților sinodali
mireni s'a sătorit pe ziua de *23 Martie (5 Aprilie)*
a. c. la orele 10 înainte de amiază.

VI. *Preoțimea diecesană se îndatorează a*
respecta cu tot adinsul dispozițiunile Statutului-
Organic, cari se refer la alegerile sinodale, pre-

cum și toate cele prescise în *Regulamentul pentru*
alegerile de deputați sinodali în eparchia Ara-
dului, distribuit de aici preoțimei diecesane prin
hârtia Nr. 2746/1902.

Cu toate acestea mai indigităm aci urmă-
toarele:

A.) **Cu privire la alegerea deputaților din cler:**

1. Terminul pentru *alegerea deputaților din*
cler s'a sătorit pe Joi, în *13/26 Martie a. c.* la
orele 10 înainte de amiază.

2. Despre *ziua de alegere* preoțimea se in-
formează din foaia oficială și din acest circular.

3. *Drept de alegere* au toți preoții și dia-
conii gr. or. români din respectivul cerc, ori
sunt în funcțiune ori sunt în deficiență sau eme-
riți (§-ul 8 din Regulament).

4. Pentru a *compune colegiul electoral* se re-
cere cel puțin o *terțialitate*, adică una a treia parte
a tuturor alegătorilor din cercul respectiv.

5. Absentarea numai în două casuri este
justificabilă și adecă: în cas de morb dovedit ori
funcțiuni indispensabile în ziua de alegere. Este
deci evident, că fie-care îndreptățit este și în-
datorat a-și valida dreptul electoral și a da bün
esemplu și în această privință credincioșilor săi.

6. *Aclamațiunea* nu este permisă.

7. *Protocolul* luat în colegiul electoral să se
subștearnă consistorului cel mult în decurs de 3
zile dela alegere.

B.) **Referitor la alegerea deputaților mireni:**

1. Pentru înlesnirea actului alegerii trimitem
sub B.) un exemplar de protocol pentru fie-care
sinod electoral.

2. Sinoadele electorale se constituiesc sub
conducerea preoțimei parohiale, ear' președinți
ad hoc se pot alege și preoții.

3. Alegerea este publică, dar la cererea a
20 alegători îndreptățiți poate fi și secretă cu
ședule.

4. Alegătorii din comunele filiale votează în
comunele matre.

5. Preoțimea nu are drept să voteze în a-
ceste sinoade electorale.

6. Aclamațiunea nu este permisă, precum
nu este permis a vota unul în locul și în numele
altuia present sau absent.

7. In protocol să se inducă apriat și corect locul și ziua, ora începerii și a terminării cu votarea.

8. Numele candidatului, pe care votează alegătorii, să se scrie întreg, corect și legibil, ear' semnele d'tto și „ „ nu sunt permise, voturile induse cu astfel de semne nu se vor considera.

9. Votarea, care are să se înceapă îndată după terminarea serviciului divin, să se continue până ce votează toți alegătorii prezenți îndreptățiți, ear' după-ce au votat cei prezenți, *să se mai aștepte 1/2 oră*, pentru a se putea prezenta și alți alegători îndreptățiți, și dacă în interval de 1/2 oră nu se mai prezintă nici un alegător, se încheie votarea espunându-se precis la protocol *ora încheierii*; apoi după încheierea votării și după sumisarea voturilor, enunțându-se rezultatul, protocolul să se subscrie de președinte, bărbații de încredere și de notar, ear' dacă bărbații de încredere sau chiar numai unul dintre ei n'ar ști scrie, numele lor îl poate scrie și notarul dar aceasta împrejurare trebuie vădită prin aceea, că se va însemna apriat la protocol, *cine a scris pe cei neștiutori de scrisoare*.

10. Protocolul astfel încheiat (la cas de votare secretă împreună cu biletele de votare) să se pună sub cuvertă și **cuverta să se sigileze cu două sigile** și anume cu sigilul oficiului parochial și cu sigilul președintelui sau al vre-unui bărbat de încredere, ear' dacă nici unul dintre bărbații de încredere nu ar avea sigil, atunci să se sigileze în două locuri cu sigilul oficiului parochial. Sigilarea să se facă numaidecât după terminarea actului de alegere în fața Sinodului parochial și anume să se facă sigilarea prin imprimarea (apăsarea) sigilului pe ceară roșie, pe oștie sau tinctură, astfel și la așa loc, ca deschiderea cuvertei să nu se poată întâmpla fără spargerea sau vătămarea sigilului. Protocolul de alegere pus astfel în cuvertă sigilată cu două sigile să se adreseze concernentului comisar consistorial (**pe adresă să se pună**: Dela Sinodul parochial din comuna ?), apoi să se predeie unuia dintre bărbații de încredere cu însărcinarea, ca pe ziua de scrutiniu statorită în punctul V. la orele 10 înainte de amezai să-l prezinte comisarului consistorial în locul central al scrutiniului. Dacă acest membru ar fi împedecat, este datorința oficiului parochial a îngriji, ca protocolul să-l ducă la scrutiniu celalalt bărbat de încredere.

11. **Bărbatul** de încredere, care va primi protocolul pentru prezentare la scrutiniu, să fie **espres îndatorat** a-l și prezenta în faptă comisarului consistorial în timpul și la locul destinat pentru scrutiniu și dacă ar ajunge mai nainte de ora fixată pentru scrutiniu să nu se de-

părteze, ci să aștepte acolo sosirea comisarului, pentru-că altcum voturile respectivului Sinod rămân neconsiderate, lucrarea Sinodului parochial e ilusorie și călătorie bărbatului de încredere e zădarnică.

12. Conducătorul oficiului parochial este îndatorat să asiste la actul de alegere dela început și până la sfârșit. El are dreptul și datorința să facă atent Sinodul electoral, pe președintele adhoc al acestui Sinod și pe bărbații de încredere, dacă ar observa vre-o neregularitate în decursul alegerii și să lumineze acești factori cu deamănuntul despre dispozițiunile în vigoare în cestiunea alegerii de deputați sinodali mireni.

Dacă cu toate observările lui, factorii de sub întrebare ar persista în desconsiderarea dispozițiilor în vigoare, referitoare la alegerea deputaților mireni sinodali, atunci conducătorul oficiului parochial are datorința, ca pe calea oficiului protopresbiteral concernent, prin raport amănunțit să încunoștințeze despre aceasta Consistorul diecesan. Neîmplinirea acestor îndatoriri constituie pentru conducătorul oficiului parochial delict disciplinar.

Peste tot toate persoanele, cari fac parte din cadrele constituțiunii noastre bisericesti, săvârșesc delict disciplinar, dacă, fie din neștiință, fie din rea voință, contribuiesc la iregularități față de actul de alegere sau de scrutiniu al deputaților sinodali, și în măsura culpei lor vor avea să sufere pedepsele disciplinare stabilite prin regulamentele în vigoare, care li-se vor dicta din partea forurilor competente.

VII. *Oficiile protopresbiterale și parochiale* sunt responsabile pentru comunicarea timpurie și efectuarea corectă a celor dispuse aci (§. 3 din Regulament), ear' comisarii consistoriali sunt poțțiți a-și împlini misiunea lor în sensul celor indigestate mai sus.

Aducând acestea la cunoștința iubitelui cler și popor, sfătuim și de astă-dată pe toți, ca la esercitarea acestui drept al alegerii deputaților pentru Sinodul eparchial să fie conduși de sentimente adevărat creștinești, alegând de deputați sinodali numai bărbați devotați cauzelor noastre bisericesti, bărbați zeloși și apti de a concurge cu sfatul și înțelepciunea lor la regularea, consolidarea și prosperarea afacerilor bisericesti noastre naționale.

A r a d , 15/28 Februarie 1903.

**Consistorul
român gr.-oriental din Arad**

Ioan I. Papp,
protosincol-președinte.

A)

CONSPECTUL

comisarilor consistoriali pentru alegerea deputaților la Sinodul eparchial aradan pe periodul 1903—1905 în districtul consistorului din Arad.

Nr. curent	Nr. comunelor	Numele	Locul central de alegere și de scrutiniu	Comisari consistoriali	
				preoțești	mireni
I	16	Arad		Roman Ciorogariu, dir. seminarial, Arad.	Dr. Nicolae Oncu, director de bancă, Arad.
II	37	Rădna		Vasilie Beleş, protopop, Arad.	Paul Milovan, notar pens., Măndruloc.
III	16	Șiria		George Popovici, protopop, Șiria.	Dr. Iacob Hotăran, avocat, Șiria.
IV	12	Giula (Chitigház)		Procopie Givulescu, paroch, Curtici.	Dr. Cornel Ardelean, avocat, Chișineu.
V	12	Chișineu		Dr. Ioan Trailescu, protopop, Chișineu.	Mihaiu Veliciu, avocat, Chișineu.
VI	11	Boroșineu		Constantin Gurban, protopop, Boroșineu.	George Feier, avocat, Boroșineu.
VII	43	Buteni		Ioan Georgia, protopop, Buteni.	Vasilie Goldiș, secretar consistorial, Arad.
VIII	62	Hălmagiu		Ioan Groza, senior, protopop em., Hălmagiu.	Petru Truția, avocat, Arad
IX	25	Timișoara		Alexandra Crăciunescu, paroch, Cnez.	Emanuil Ungurian, avocat, Timișoara
X	17	Vinga		Ioan Damsa, paroch, Seceani.	George Lazaru, avocat, Arad.
XI	16	B.-Comloș		Paul Miulescu, protopop, B.-Comloș.	Dr. Nestor Oprean, avocat, St. Miclăușul-Mare.
XII	23	Lipova		Voicu Hamsea, protopop, Lipova.	Dr. Alexandru Marta, avocat, Lipova.
XIII	20	Chisetteu		Gerasim Sêrbu, protopop, Belinț.	Virgil Tomici, proprietar, Țela.
XIV	31	Birchiș		Dimitrie Marcu, paroch în Birchiș.	Dr. Ioan Suciuc, avocat, Arad.

Arad, 15/28 Februarie 1903.

Ioan I. Papp m. p.,
Protosincol-președinte.

Convorbiri

Intre un cercător și un încredințat.

Asupra ortodoxiei bisericii orientale.

De

Filaret

Mitropolitul Moscvei.

Biserica ortodoxă în general și în particular cea română, mereu a fost și este ținta de atacuri ale bisericii latine, care prin teologii săi pretinde a fi singura biserică adevărată.

Cu această pretenție teologii bisericii gr.-catolice sau *uniat* vestesc și ei prin scrierile lor, în adunări publice și de pe amvon, că singură biserică *unită* este mântuitoare pentru neamul românesc. Dar cestiunea aceasta este de mult rezolvată pe terenul istoriei. Bărbații politici competenți și-au spus deja judecata, dacă catolicismul, sau mai bine zis *Papismul*, este sau nu favorabil naționalităților.

Astăzi este bine constatat prin studiul Sfinților Părinți din cele opt secole prime ale creștinismului, că biserică ortodoxă a răsăritului ține în totul și neschimbată aceeași învățătură care s'a profesat de întreaga creștinătate, în acele timpuri.

Care este dar, biserică abătută?

Ei bine, când astăzi este bine constatat că biserică latină este aceea ce prin nenumărate inovațiuni s'a depărtat de pe terenul comun; astăzi, când biserică română ortodoxă și-a eluat autonomia și organizațiunea sa națională și a făcut un pas așa de mare în drumul progresului general prin spiritul ei de toleranță și de dragoste către bisericile eterodoxe; când în genere biserică ortodoxă nu s'a îndurat și nu se îndură să gratifice bisericile eterodoxe cu epitetul de *schismatice*, fanatismului nu numai că nu dă loc dreptei judecăți și discuțiunii fără patimă și prevențiune, dar' se pare că agenții Romei n'au alt-ceva mai serios decât a declara necontentit ură și dispreț tuturor celor ce nu sunt de socotința lor. Acesta nu poate fi un mijloc de a calma, ci mai mult de a întări spiritele.

Ca o probă evidentă, cât de bună și blândă este biserică ortodoxă în genere, în discuțiunile sale pentru credință, publicăm renumitul tractat al Preasfințitului Filaret Mitropolitul Moscvei, intitulat:

„Convorbirile unui cercător cu un încredințat despre ortodoxia bisericii orientale.“

Tractatul acesta a fost tradus în limba română mai întâiu de Prea-Cuviosul Archimandrit Melchisedec, dar' a rămas netipărit. A fost de asemenea tradus și publicat în limba franceză, în ziarul din Paris intitulat „*L'union Crétienne*“ de către abatele Guettée, doctor în teologie. De pe această traducere s'a redat în limba română de către Prea Cuviosul Archim. Anastasie Baldovin, superiorul Mănăstirei Găisenii, din județul Dâmbovița, în România. Ear' P. S. S. Arhiepiscopul Inocent M. Ploieșteanu revăzând această traducere și confruntându-o cu vechea traducțiune de pe original, completându-se astfel aceasta prin aceea, întreg tractatul l'a publicat în revista „*Biserica Ortodoxă Română*“ (anul 1886), de unde îl reproducem, siguri că prin publicarea acestui op a renumitului doctor și mare Mitropolit al bisericii ruse facem un mare serviciu preoției noastre chemate să apere ortodoxia bisericii române.

În acest op, se exprimă, nu se poate mai bine, caracterul de cuviință și blândețe, de cugulare profundă și basată pe autoritatea istorică a tuturor veacurilor creștine.

Să deie Dumnezeu ca vocea Prea Sfințitului Filaret, care se exprimă prin acest tractat, care este atât de caritabilă, să străbată inimile celor ce păstoresc biserică ne-ortodoxă, din ori-ce parte a lumii, și să-i facă a se întoarce cu priviri serioase și creștinești asupra bisericii noastre ortodoxe; să ne studieze, fără spirit de părtinire, atât constituțiunile precum și aspirațiunile noastre creștinești și să se încredințeze că noi suntem cei mai fideli păstrători ai legii Domnului, și că unirea generală a bisericilor, cea atât de mult dorită și cerută în toate sfințele noastre rugăciuni, nu se poate face decât pe baza confesiunii universale din timpul celor opt secole prime ale creștinismului.

(Va urma: Convorbirea I.)

Hârtii vechi din Archiva Statului (Archiva Locumtenențială) (2.)

Es sind zwar bereits mittelst disseitigen Zirkularschreibens vom 3. Oktober 1786. Nro. 42862, sämtlichen Gespanschaften, K. Freystädten, und Diäzesanen im allerhöchsten Namen alle jene künftighin für die nicht unirt Griechen zü bestehende Feyertäge kund gemacht worden, deren Beobachtung mit Hinweglassung der übrigen, in Gemäszheit des von dem griechischen nicht unirten Synodus gemachten Vorschlages in Hin-

S'au făcut deja înainte de aceasta prin scrisoarea circulară din 3 Octombrie 1786 cunoscută tuturor Țăranilor, orașelor libere regești și diecesanilor în numele preainalt toate sărbătorile din viitor ale grecilor neuniți, a căror observare cu omiterea celorlalte în înțelegere cu propunerea Sinodului grec neunit să se țină în evidență în viitor; de oare-ce ici coela s'a observat că aceasta preainaltă (poruncă) față de sărbă-

künft statt haben soll; da aber hie und da wahrgenommen worden, dasz diese Allerhöchste für die orientalische Kirche bestätigte Feyertäge nicht überall, und immer beobachtet worden, so wird hiemit das Verzeichniz gedachter Feyertäge auf allerhöchsten Befehl wiederholt. Und zwar:

Im Jänner.

1. Am 1-sten das Fest der Beschneidung Christi.
2. Am 6-ten Epiphaniae Domini.
3. Am 30-ten die 3 Heiligen Basilius Magnus, Gregorius und Chrisostomus.

Im Hornung.

4. Am 2-ten das Fest Maria Reinigung.

Im März.

5. Am 25-ten Maria Verkündigung.

Im April.

6. Den 23-ten des heil. Martyrers Georgii.

Im Juny.

7. Den 24-ten die Geburt des heil. Johann des Täufers.
8. Den 29-ten der heil. Apostel Petri und Pauli.

Im July.

9. Den 20-ten des heil Propheten Elias.

Im August.

10. Den 6-ten das Fest der Verklärung Christi.
11. Den 15-ten Maria Himmelfahrt.
12. Den 29-ten Enthauptung des heil. Johann des Täufers.

Im September.

13. Den 8-ten Geburt Maria.
14. Den 19-ten Erhebung des heil. Kreuzes.

Im Oktober.

15. Den 26-ten das Fest des heil Demetrius.

Im November.

16. Den 8-ten der Streit des heil. Erzengel Michael.
17. Den 21-ten Maria Opferung.

Im Dezember.

18. Den 6-ten das Fest des heil. Erzbischof Niklas.
19. Den 25-ten Geburt Christis.
20. Den 26-ten des heil. Martyrers Stephanis.
21. Den 27-ten des heil. Johann Evangelisten.
22. Für jede sich zu der griechisch-nicht unirten Kirche bekennenden Nazion ein besonders Nationalfest, als für die Illyrische Nazion den 14 Ianuer das Fest des H. Erzbischofs Sabba für die Griechische Nazion am 21 May das Fest der heil. Konstantin und Helena. Und für die Walachische Nazion am 14 Oktober das Fest der heil. Paraskeva.
23. Der Charfreytag.
24. Ostermontag.
25. Osterdienstag.
26. Christi Himmelfahrt.
27. Pfingstmontag.

Wobey jedoch auf die mittelst anderweiten Zirkularschreibens vom 6 März 1787. Nro. 9085, gemachte Übersetzung der Feste der Erhebung des heil. Kreuzes, des H. Martyrers Stephanis, und des Marien Festes zu achten ist, alle übrige Feyertäge sind für dispensiret und aufgehoben anzusehen.

torile satorite ale bisericeii grecești neunite nu s'a observat în tot locul și totdeauna; prin aceste se repe-tează de nou aceste sêrbători la preainalta poruncă și adevă:

În Ianuarie.

1. La 1 sêrbătoarea circumcisiunii lui Cristos.
2. La 6 Epifania Domnului.
3. La 30 cei trei sfinți Vasile cel mare, Gregorie și Crisostom.

În Februarie.

4. La 2 Intimpinarea Domnului.

În Martie.

5. La 25 Bunavestire.

În Aprilie.

6. La 23 S. mucenic George.

În Iunie.

7. La 24 Nașterea lui Ioan Botezătorul.
8. La 29 Petru și Pavel.

În Iulie.

9. La 20 Profetul Ilie.

În August.

10. La 6 Schimbarea la față.
11. La 15 Adorm. Născătoarei de Dumnezeu.
12. La 29 Tăierea capului S-tului Ioan Botezătorul.

În Septemvre.

13. La 8 Nașterea Născ. de Dumnezeu.
14. La 19 Inălțarea Crucii.

În Octomvre.

25. La 26 Sf-tul Dimitrie.

În Novembre.

16. La 8 Sf-tul Mihaiu.
17. La 21 Intrarea în biserică.

În Decemvre.

18. La 6 Sf-tul Nicolae.
19. La 25 Nașterea Domnului.
20. La 26 Sf-tul Stefan.
21. La 27 Ioan Evangelistul.
22. Pentru fiecare națiune care aparține confesiunii grecești neunite încă o sêrbătoare națională deosebită, și adevă pentru națiunea illirică 14 Ianuarie Mitropolitul S-tul Sava, pentru națiunea grecă la 21 Maiu S-tul Constantin și Elena, pentru națiunea valahică 14 Ocimvrie sêrbătoarea Sf-tei Paraschive.
23. Vinerea mare.
24. Lunia Paștilor.
25. Marța Paștilor.
26. Inălțarea Domnului.
27. Lunia Rusaliilor.

Pe lângă ce însă să se țină seeamă de traducerea sêrbătorilor Inălțarea Crucii, Sfântului Ștefan, a S-tei Marii, traduceri făcute în urma circularului cu N-rul 9085 dela 7 Martie, 1787 — toate celelalte să se considere dispensate și suspendate.

Unde wird bey dieser Gelegenheit in Verfolg der fermeren Zirkularverordnung vom 7 August 1787 Nr. 28306, noch einmal empfohlen, die ehemals übliche Kündmachung der aufgehobenen Feyertage zu unterlassen, und nur jeden Sonntag die wirklich bestätigten Feyertage der kommenden Woche vor der Kanzel dem Volke publiziren zu lassen.

Alle übrige in Ansehung der Haltung oben angeführten Feyertage, wie auch der besondern Feste der Kirchpatronen untern 3 Oktober 1786, Nro 42862, kundgemachte allerhöchste Befehle bleiben auch für die Zukünft in voller Wirkung mit Beysatz, dasz zugleich allen Landesbehörden eingebunden werde, dasz unter schwehrender Ahndung, nach der ohnehin bestehenden Vorschrift, keiner Gründerrschaft zu gestatten seye, ihre griechisch nicht übrige Unterthanen an gebotenen Feyertagen zu Frohndiensten anzuhalten. Ofen den 8 Jänner 1788.

CRONICA.

* **Pentru fondul tinerimii.** Direcțiunea instit. ped.-teol. din Arad de nou se roagă de Domnii colec-tanți să binevoiască a trimite imediat colectele, ca să-și poată încheia socotelile.

* **Pentru fondul de ajutorare al elevilor dela Seminarul diecesan rom. gr. or. din Arad,** s'au adunat următoarele sume:

Pe colecta întreprinsă în Arad *)

1) prin Oficiul parochial (col. Nr. 2) dela: Dr. Ioan Suci, avocat 5 cor.; Dr. Sever Ispravnic, adv. 5 cor.; Petru Truția 2 cor.; Iuliu Herbay, 5 cor. De tot 17 coroane.

2) a) prin Direcțiunea instit. ped.-teol. din Arad: (col. 638 a.) Roman Ciorogariu, director 20 cor.; Nicolae Mihulin, prof. 10 cor.; Dr. Iustin I. Suci, prof. 20 cor.; Ioan Costa, prof. 10 cor.; Trifon Lugojan, prof. 10 cor.; Ioan Nicorescu, prof. 10 cor.; George Ciuhandu, prof. 10 cor.; Teodor Ceonța, prof. 5 cor.; Dr. Petru Pipoș, prof. 10 cor.; Dr. Ioan Petran, prof. 12 cor.; Dr. Teodor Botiș, prof. 10 cor.; Dr. Aurel Demian, prof. 10 cor.; Dr. Ilie Precupaș, adv. 10 cor.; Cornel Tămășdan, comerciant 5 cor.; George Lazar, adv. 10 cor.; A. Caracioni, comerciant 5 cor.; Dr. Liviu Tămășdan, adv. 5 cor.; Dr. Ioan Nemet, adv. 10 cor.; Sava Raicu, secret. „Victoria“ 10 cor.; Dr. Virgil Bogdan, avocat 10 cor.; Mihai Raicu, econ. 1 cor.; Szokop József, 1 cor.; Nicolae Ștefu, inv. 5 cor.; Dr. teol. A. Crăciunescu. 5 cor.; N. N. 20 cor.; Vasilie Goldiș, secr. consist. 10 cor.; Cerasim Serb, 5 cor.; A. Chelnician, contabil 1 cor.; Virgil Mihulin, archiv. consist. 5 cor.; At. Chișodan cancelist 1 cor.; Dr. Ioan Suci, adv. 10 cor.; Dr. Sever Ispravnic, 10 cor.; Dr. Aurel Crișan 6 cor.; I. Gallu, 2 cor.; Cornel Pavlovici 10 cor.; Livia Vuia 4 cor.; Georgina Dr. Rațiu 10 cor.; vęd. Barbara Antonescu 10 cor.; Petru Truția, adv. 10 cor.; Vasilie Pa-guba 3 cor.; Vasilie Pap 10 cor. De tot 341.

b) prin Direcțiunea inst. ped.-teol. din Arad (col. 638 b.) Cornel Lazar, Stefan Lele, Virginia St. Lele, Cornelia Olar, Traian Pacu, Sofia Pacu, Ardelean Mochi, George Popovici, Iosif Cimponeriu preot, Anna Cărăbaș, Ioan Moldovan, Petru Cimponeriu, (Vinga), Aurelia Ardelean, Livia Popoviciu, Sava Bugariu, Nicolae Conopan, Sofia Roșu, Floare Roșu, Liviu Magdu, Porfirie Popescu, Onu Miron, George Purcariu, controlor, Ioan Tomi, Nicolae Lăzărescu, Iuliu Onu câte 1 cor. N.

*) Colecta Nr. 1 trimisă Oficiului protopopesc din Arad încă nu ni-s'a returnat

Cu acest privilegiu se recomandă de nou în înțelesul circularului 28306 7 August 1787 omiterea anunțării obicinuite până acum a sărbătorilor suspendate și a publica numai în fiecare Duminică poporului de pe amvon sărbătorile într'adevăr încuviințate a săptămânii viitoare. Toate celelalte ordinațiuni preinalte publicate sub n-rul 42.862 dela 3 Octomvrie 1786, cari privesc ținerea sărbătorilor înșirate mai sus precum și sărbătorile speciale ale hramurilor rămân și în viitor în vigoare cu adausul, ca tot deodată să se îndrume și autoritățile comitatense, ca sub pedeapsă grea — în înțelesul ordinațiunei deja existente — să nu permită nici unui domeniu să-și silească supușii gr.-or. neuniți în zilele de sărbători încuviințate, la robotă.

B u d a , 8 Ianuarie 1788.

Milovan 2 cor.; Ioan Ianoși 40 fil. De tot 27 cor. 40 filleri.

c) prin Direcțiunea instit. ped. teol. din Arad, (pe colecta Nr. 638 c.): Dimitrie Bonciu 20 cor.; Dionisie Popoviciu, cassar consist. 5 cor.; Dr. Nicolae Onu 16 cor. De tot 41 cor.

A încurs pe aceste 4 colecte suma de 426 cor. 40 fil.
Suma intrată până aci 782 „ 11 „

Laolaltă : 1208 cor. 51 fil.

* **Revista România Musicală**, a intrat în al XIV-lea an de luptă pentru propășirea muzicii în România. Redacția și administrația: București, str. Olteni 46. Abonamentul în țară: 12 lei pe an; pentru învățătorii și preoții rurali, 8 lei pe an. Nr. 3, dela 1 Februarie 1903, cuprinde următorul Sumar: Societatea Lirică Română: De-ași fi Rege, Faust, Crispin și Cumetra, de: Don Remi. Patriotismul D-nei Darclée, de: Refa. Dorespondențe: Paris, Théroigne de Miracourt, de: Leon Hauteville Iași; Concertul D-rei Tacu; Producțiunea elevilor Conservatorului; Concertul d-lui Caudella, de: I. Șor. Fălțiceni: Societatea „Cultura“, de: Anel. Știri scurte: Din Străinătate; Din Țară.

CONCURS.

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“ publică concurs pentru Dicționarul toponomastic-geografic al unui comitat locuit de Români în Ungaria și Transilvania.

Premiul lucrării va fi 500 de coroane.

Lucrările vor trebui prezentate până la 1 Martie 1904 la adresa presidiului Asociațiunii.

Secțiunea istorică va censura lucrările intrate și în privința premiării va face propunere ședinței plenare a secțiunilor, care va decide în merit. Premiul nu se poate divisa, ci trebuie dat întreg lucrării celei mai bune, dar Asociațiunea poate intra la învoială cu autorii lucrărilor nepremiate pentru tipărirea lor. Opul premiat se va tipări pe spesele Asociațiunii în 500 exemplare, din care 100 se vor da în posesiunea autorului. Opul tipărit se va pune în vânzare cu preț potrivit. Secțiunea istorică este însă îndreptățită, ca după trebuință să dispună tipărirea lucrărilor primite și numai în „Transilvania“, organul oficial al Asociațiunii. Numele Autorilor să se alăture în plicuri sigilate. Plicul cu numele autorului premiat se va desface după decizul în merit al ședinței plenare a secțiunilor.

Dicționarul de sub întrebare trebuie să conțină toate orașele, satele și cătunele comitatului respectiv și la fie-care oraș, sat ori cătun trebuie să se aducă următoarele date:

1. Numele românesc al comunei (oraș cătun). Cum îi zic alte neamuri locuitoare în comună? Numirea oficială. Ce nume a avut eventual în vechime. Ce legende ori tradițiuni sunt asupra numirii românești a comunei? Descrierea geografică a comunei pe scurt.

2. Numele apelor, insulelor, munților dealurilor și — încât ar fi de interes — să se înșire și coastele munților și ale dealurilor, pădurile, poienele, livezile, văile dintre munți și dealuri, cumpenele de ape, drumurile, potecile, cracurile de dealuri și numele deosebitelor părți din hotarul comunei. Descrierea geografică a tuturor acestor localități.

3. Locuri istorice. Tradițiunile și legendele despre ele.

4. Locuitorii români ai comunei după numărul, confesiunea și ocupațiunea lor.

5. Instituțiunile culturale românești (biserici, școale, societăți, asocieri).

6. Câtă proprietate de pământ se află în posesiunea Românilor (jugere catastrale)?

Datele cuprinse în punctele 4—6 se vor expune lângă numele comunei respective arătându-se totodată poziția oficială a comunei (oraș municipal, oraș cu magistrat regulat, comună mare, comună mică), precum și cercul pretorial, de care se ține comuna.

Numirile localităților adunate în chipul acesta se vor așeza și se vor scrie în ordine alfabetică.

Din ședința comitetului central al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în Sibiu la 5 Febr. 1903.

Concurs.

Conform ordinului Ven. Consistor eparchial de sub Nr. 7656/902 prin aceasta se escrie concurs pentru îndeplinirea parohiei vacante de clasa I. din **Mândruloc** cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în foaia oficială „Biserica și Școala.”

Emolumentele incopiate cu acest post, ce cad în folosirea preotului, sunt următoarele:

1. Una sesiune pământ estravilan completată cu 7 grădini supletoare (curechiște, crumpiște și fânață) toate în mărime de 31 369/1600 jugere catastrale; 2. Competința de pășune estradată la această sesiune sub folos de arat în estensiune de 17.464/1000 jugere clasificate; 3. Un intravilan parochial în mărime de 1 juger catastral; 4. Birul dela 280 case și anume dela posesorii de casă și pământ una măsură bucate, ear' dela jeleri 1 coroană în bani de flecare casă.

Toate aceste compute dând venitul anual circumscris în §. 4 lit. a) din Regulamentul pentru parohii, recurenții vor instrua recursele lor conform § 15 lit. a) tot din citatul Regulament. Recursele adjustate astfel se vor înainta P. O. D. Vasilie Beleş, proropop în Arad, adresate însă comitetului parochial din Mândruloc. Reflectanții la această parohie sunt obligați în timpul concursual a se prezenta în sf. biserică din Mândruloc pentru a-și arăta desteritatea în cântările și oratoriile bisericesti.

Mândruloc, din ședința comitetului parochial ținută la 18 Ianuarie (10 Februarie) 903.

Alexandru Bozgan,
notar.

Paul Milovan,
președinte.

În conțelegere cu mine: **VASILIE BELEȘ**, protopop.

—□—

1—3

Devenind vacantă parohia din **Zărand** (protopresbiteratul Ienopolei) se escrie concurs cu termen de

alegere de **30 de zile** dela prima publicare în organul diecesan „Biserica și Școala.”

Beneficiul anual se compune: 1) Folosirea unei sesiuni de pământ; 2) 800 cor., bani gata din cassa culturală solvinzi în rate trei lunare ca răscumpărare de bir și stole reduse; 3) întregirea stabilită și asigurată din partea înaltului guvern pe temeiul coalelor de fasiune ale părintelui Vasilie Olariu, asigură un venit curat de cel puțin 1600 cor., deci parohia este de clasa primă; cu toate aceste în cas când nu s'ar prezenta recurenți de clasa primă în număr prescris de lege se vor lua în candidare și cu cvalificațiune de clasa a doua.

Recurenții vor avea a se prezenta în vre-o Duminică ori sârbătoare în sfânta biserică din loc cu observarea §-lui 18 din Regulamentul pentru parohii spre a-și arăta desteritatea în cele rituale, în cântări și în oratorie, cei ce vor documenta că posed desteritatea de a înființa și conduce cor vocal, vor fi preferiți.

Zărand, în 6/19 Februarie 1903.

Aurel Iancu,
paroch preș. comit. par.

David Balint,
inv. not comit. par.

În conțelegere cu mine: **CONSTANTIN GURBAN**, protopresbiter.

—□—

1—3

Pe baza rezoluțiunii Venerabilului Consistor Nrul 7114/1902 prin aceasta se repețește de nou concursul publicat în Nr. 5, 6 și 7 ai organului diecesan „Biserica și Școala” din a. 1902, pentru deplinirea parohiei vacante din **Chișoda** (ppresbiteratul Timișorii) cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în foaia diecesană „Biserica și Școala.”

Beneficiul anual se compune din venitul sesiunii parohiale și a intravilanului aparținător a birului și a stolelor usuate. Dela concurenți se cere cvalificațiunea prescrisă în §-ul 15 lit. a) a Regulamentului pentru parohii. Sarcinile publice după beneficiu are să le poarte alesul, care fără alta renumerațiune este obligat a provede învățământul religiunii la școala de toate zilele și la adulți. Recurenții vor ave să se prezente în s. biserică, cu observarea §-lui 18 din Regulamentul susatins.

Dat din ședința comitetului parochial, ținută în Chișoda, la 15/28 Decemvre 1902.

Comitetul parochial.

Cu consensul ppresb. tractual: **DR. TR. PUTICLI**, m.p.

—□—

2—3

Licitațiune minuendă.

Pe baza înaltei rezoluțiunii a Venerabilului Consistor gr.-or. rom. din Arad de sub N-rii 97—238/1903 se publică licitațiune minuendă pentru edificarea de nou a sfintei biserici din comuna **Voivodeni**, tractul Bute-niului cu preț de esclamare 7749 cor. 31 fil., (var, nisip, cărămidă și peatră de lipsă din biserică veche în natură servește comuna bisericască).

Planul, preliminarul de spese, precum și condițiunile se pot observa la oficiu parochial.

Licitațiunea se va ținea la 2/15 Martie în școala noastră gr.-or. rom. din Voivodeni la orele 2. d. m. licitanții au a depune 10% vadiu înainte de licitare.

Dat în Voivodeni, la 12/25 Februarie 1903.

2—3

Petru Pinte,
paroch gr.-or. rom.